ΜΑΥΡΗ ΣΕΛΙΔΑ

Η ΑΝΤΙΔΙΚΤΑΤΟΡΙΚΗ ΠΑΛΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

Το ΚΚΕ στην πρωτοπορία

Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥ «Ρ» ΓΡΑΜΜΕΝΗ ΑΠΟ ΟΜΑΔΑ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ ΤΟΥ

123ο

25 Μάρτη 1968: «ΚΑΤΩ Η ΧΟΥΝΤΑ!»

Ἡ 25 Μάρτη τοῦ 1968 στάθηκε γιὰ τὴν ξενόδουλη χούντα μιὰ καλὴ εὐκαιρία νὰ κάνει ἐπίδειξη πατριδοκαπηλίας καὶ νὰ διαφημίσει τὸ φασιστικὸ «Σύνταγμα» της. Στοὺς «πανηγυρικοὺς τῆς ἡμέρας» ποὺ ἐκφωνοῦνταν στὰ σχολεῖα, στὰ ὑπουργεῖα καὶ στὶς ἄλλες δημόσιες ὑπηρεσίες, ἡ ἐθνικὴ ἐπέτειος συνδυαζόταν ὑποχρεωτικὰ μὲ τὴν «ἐθνοσωτήρια 21 Ἀπριλίου» ἡ ὁποία παρομοιαζόταν σὰν τὸ «νέο 21»!...

«Σῶμα πεζοναυτῶν»

Στὴ «μεγαλειώδη παρέλαση», ἀνήμερα στὶς 25 Μάρτη, ἀνάμεσα στὰ τὰνκς καὶ τὰ ἄλλα φονικὰ ὅπλα ποὺ εἶχαν φέρει τὴ χούντα στὴν ἐξουσία, ἔκανε γιὰ πρώτη φορὰ τὴν ἐμφάνισή του ἕνα νέο στρατιωτικὸ σῶμα: οἱ Πεζοναῦτες. Ἐμπνευστὴς καὶ ὀργανωτής του, σύμφωνα μὲ τοὺς χουντικοὺς κράχτες, ἦταν ὁ ἀδελφὸς τοῦ πρωτοδικτάτορα Κωνσταντῖνος Παπαδόπουλος.

Ἐπρόκειτο γιὰ τὸ νέο σῶμα πραιτωριανῶν τῆς χούντας ποὺ στρατοπεδευμένο στὸν Διόνυσο, θὰ ἦταν ἀνὰ πᾶσα στιγμὴ ἕτοιμο νὰ πνίξει κάθε λαϊκὴ ἐξέγερση στὸ Λεκανοπέδιο τῆς Ἀττικῆς. Ὑπηρετοῦσαν σ' αὐτὸ ἀποκλειστικὰ παιδιὰ «ἀκραιφνῶς ἐθνικοφρόνων» γονέων καὶ ἦταν στελεχωμένο μὲ ἔμπιστους τῆς χούντας ποὺ πολὺ σύντομα θὰ διακρίνονταν σὰν στυγνοὶ βασανιστές.

Γιὰ τὸν ἑλληνικὸ λαὸ καὶ τὶς ἀντιδικτατορικὲς ὀργανώσεις του, ἡ 25 Μάρτη 1968, στάθηκε ἀντίθετα μιὰ καλὴ ἀφορμὴ γιὰ τὴν ἔνταση τῶν ἀντιδικτατορικῶν ἐκδηλώσεων στὴν Ἑλλάδα καὶ στὸ ἐξωτερικό.

Σὲ κύριο ἄρθρο της, ἡ παράνομη «Ἀδούλωτη Ἀθήνα», ὄργανο τῆς ΚΟΑ τοῦ ΚΚΕ, καλοῦσε τὸ λαὸ νὰ ἐκδηλώσει τὴν ἀντίθεσή του στὴ μισητὴ δικτατορία καὶ ἔγραφε:

«Ἡ 25 Μάρτη βρίσκει τὸ Ἔθνος σκλαβωμένο. Ὁ λαός μας στενάζει κάτω ἀπ' τὸ βάρος τοῦ φασιστικοῦ ζυγοῦ τῆς στρατοκρατίας. Οἱ Γενίτσαροι τοῦ στέρησαν τὴ ΛΕΥΤΕΡΙΑ τὴ βγαλμένη ἀπ' τὰ ἱερὰ κόκκαλα τῶν προγόνων καὶ τὸν ἁλυσόδεσαν γιὰ νὰ τοῦ ἀλλάξουν τὸν ἑαυτό.

Ὅμως αὐτὸς δὲν γονατίζει. Στέκει ὀρθός. Ἀγωνίζεται. Τότε ὁ ποιητής: Τοῦ Ἕλληνος ὁ τράχηλος ζυγὸν δὲν ὑποφέρει. Ὁ λαός μας κλείνει στὴν ψυχή του τὸ 1821 ζωντανό. Καὶ τὸ γιορτάζει ὅπως ξέρει αὐτὸς νὰ γιορτάζει στὴ σκλαβιὰ μακριά, ἐνάντια στὶς φιέστες τῶν δημίων του. Σήμερα περισσότερο ποὺ τὸ 21 προστάζει.

Ὁ λαὸς μας θυμᾶται. Στεφανώνει τοὺς ἥρωες. Παραδειγματίζεται. Ὁρκίζεται. Ἀντλεῖ δύναμη. Καὶ συνεχίζει τὴν ὡραία κληρονομιά. Ἡ Ἀντίσταση φουντώνει. Νέες Φιλικὲς Ἑταιρεῖες τὴν ὀργανώνουν καὶ τὴν καθοδηγοῦν. Θεριεύει στὶς πόλεις καὶ στὰ χωριά, σὲ Ρούμελη καὶ Μωριά, Ἤπειρο καὶ Θεσσαλία, Θράκη καὶ Μακεδονία, Κρήτη καὶ νησιά.

Στὸν ἀγώνα ὅπως τότε, ὅπως στὴν κατοχή, οἱ Ἕλληνες σηκώνονται ἑνωμένοι, σὰν ἕνας ἄνθρωπος, παραμερίζοντας τὶς ἄλλες τους διαφορές. Σηκώνονται μὲ τὴν ἀπόφαση νὰ νικήσουν ὅσες θυσίες κι ἂν χρειαστοῦν. Καὶ θὰ νικήσουν. Κάθε ἑλληνικὴ ψυχὴ δονεῖται ἀπ' τὰ φλογερὰ λόγια τοῦ Βελεστινλῆ: Καλύτερα μιᾶς ὥρας ἐλεύθερη ζωή... Ἂς τρέμουν οἱ τύραννοι!» (ΑΔ. ΑΘΗΝΑ» Μάρτης 1968).

Ἡ ἀδούλωτη Ἀθήνα

Καὶ πραγματικά, στὸ ἴδιο φύλλο σὲ ἄλλη στήλη, κάτω ἀπὸ τὸν τίτλο «Ἀπὸ τὴν πάλη τοῦ λαοῦ μας», ἡ «Ἀδούλωτη Ἀθήνα» ἔγραφε:

«Στὸ κέντρο τῆς Ἀθήνας, Πειραιᾶ καὶ τὶς συνοικίες σκορπίζονται χιλιάδες προκηρύξεις καὶ τρὺκ μὲ ἀντιστασιακὰ συνθήματα «Κάτω ἡ χούντα», «Ζήτω ἡ Δημοκρατία», «Λευτεριὰ στοὺς Δεσμῶτες» κ.ἄ.

Ἐπίσης σὲ κεντρικὰ σημεῖα τῆς Ἀθήνας (Ἐξάρχεια, Θησεῖο, κ.ἄ.) κρεμάστηκαν πανὼ μὲ ἀντιστασιακὰ συνθήματα.

Στὸν Ἠλεκτρικὸ Σταθμὸ τῆς Ὁμόνοιας καὶ στὸν Κολωνὸ τοποθετήθηκαν μαγνητόφωνα ποὺ μετέδιδαν πολλὴ ὥρα ἀντιστασιακὰ συνθήματα τοῦ ΠΑΜ.

Στὸν Ἐρυθρὸ Σταυρό, στὰ ὑπουργεῖα καὶ σ' ἄλλες ἁρμόδιες ὑπηρεσίες συνεχίστηκαν μὲ αὐξανόμενη ἐπιμονὴ οἱ πιέσεις καὶ διαμαρτυρίες τῶν συγγενῶν τῶν πολιτικῶν κρατουμένων καὶ ἐξορίστων γιὰ τὴν ἄμεση ἀπόλυσή τους. Οἱ ἁρμόδιοι τοῦ ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν ἔχουν δώσει ἐντολὴ νὰ μὴν δέχονται τοὺς συγγενεῖς τῶν πολιτικῶν κρατουμένων καὶ ἐξορίστων.

Στὸ ἴδιο ὑπουργεῖο, ὁ σκληροτράχηλος Λαδᾶς ἔδιωχνε τοὺς συγγενεῖς τῶν κρατουμένων λέγοντάς τους νὰ πᾶνε νὰ διαμαρτυρηθοῦν «σ' αὐτούς» δηλαδὴ στὴν κυβέρνηση. Οἱ δυὸ ἁρμόδιοι, ἔμπιστοι τοῦ Λαδᾶ στὸ Γραφεῖο Παραπόνων τοῦ ἴδιου ὑπουργείου (Ἐσωτερικῶν) στοὺς ὁποίους ὁ Λαδᾶς παρέπεμψε συγγενεῖς τῶν κρατουμένων, δήλωσαν σ' αὐτοὺς ὅτι δὲν φταῖνε (οἱ συγγενεῖς) ἀλλὰ ἡ κυβέρνηση ποὺ δὲν τοὺς ἀκούει καὶ δὲν βάζει τοὺς ἐξορίστους καὶ φυλακισμένους σ' ἕνα σαπιοκάραβο νὰ τοὺς βουλιάξει στὴ θάλασσα νὰ ἡσυχάσουν ἔτσι μιὰ γιὰ πάντα!!»

Στὸν παράνομο ἀντιστασιακὸ Τύπο καταφεύγουμε καὶ πάλι γιὰ νὰ δοῦμε πῶς γιόρτασε ὁ ἀγωνιζόμενος ἑλληνικὸς λαὸς τὴν ἐθνικὴ ἐπέτειο τὸ 1968: Στὸ φύλλο της Νο 9 τοῦ Ἀπρίλη 1968, ἡ «Ἀδούλωτη Ἀθήνα» γράφει κάτω ἀπὸ τὸν τίτλο «Ἀνεβαίνει ἡ ἀντιδικτατορικὴ πάλη»:

«...Ὁ λαὸς τῆς Ἀθήνας ἀποκήρυξε ἐπιδεικτικὰ ἀπὸ τὶς ἐπίσημες φιέστες τῆς 25 Μαρτίου. Τὴν παραμονή, οἱ κεντρικοὶ δρόμοι, οἱ πλατεῖες, τὰ πάρκα γέμισαν μὲ χιλιάδες προκηρύξεις ποὺ μοιράστηκαν στὶς συνοικίες Βύρωνα, Καισαριανή, Ν. Ἰωνία κλπ. καὶ στὸν Πειραιᾶ. Στὸν ἠλεκτρικὸ σταθμὸ Ὁμονοίας, μαγνητόφωνο μετέδινε ἐπὶ 10 λεπτὰ συνθήματα τοῦ ΠΑΜ. Ἔντονη δράση ἀνάπτυξε καὶ ἡ Δ. Ἄμυνα καὶ ἄλλες ὀργανώσεις. Τὸ Ἐργατικὸ Πατριωτικὸ Μέτωπο καταγγέλλει τὴν ἐπίθεση τῆς δικτατορίας ἐναντίον τῆς ἐργατικῆς τάξης μὲ συγκεκριμένα στοιχεῖα...

...Ἔντονη δράση ἀναπτύσσει ἡ φοιτητικὴ ὀργάνωση «Ρήγας». Στὴ Θεσσαλονίκη ἔγιναν μεγάλες ἐκδηλώσεις τῶν φοιτητῶν κατὰ τῆς χούντας στὸ Πανεπιστήμιο. Ἔγιναν ἑκατοντάδες συλλήψεις...».

Ἀποχὴ προαυλισμοῦ στὰ στρατόπεδα

Μὲ ἀγωνιστικὲς ἐκδηλώσεις γιόρτασαν τὴν ἐθνικὴ ἐπέτειο τῆς 25 τοῦ Μάρτη καὶ οἱ ἐξόριστοι στὰ στρατόπεδα συγκέντρωσης ἀγωνιστές. Θλιβερὴ παραφωνία ἀποτέλεσαν μόνο οἱ ἀπεργοσπαστικὲς ἐνέργειες τῶν ἐλάχιστων ὀπαδῶν τῆς Ἀναθεωρητικῆς Ὁμάδας καὶ τοῦ «Χάους».

Ἀντιγράφουμε ἀπὸ τὸ Ἡμερολόγιο τοῦ στρατοπέδου Λακκὶ Λέρου:

«Δευτέρα 25 Μάρτη 1968. Δύναμη 1244.

Σὰν σήμερα ἐδῶ καὶ 147 χρόνια, τὸ φλάμπουρο τοῦ ἀγώνα τῆς λευτεριᾶς τοῦ ἔθνους ἀνέμισε καὶ ξεσπάθωσε ὁ λαός μας σὲ ἀγώνα τιτάνιο, σκληρὸ καὶ ἀνειρήνευτο μέχρι τὴν τελικὴ νίκη.

Ξημέρωσε λοιπὸν καὶ σήμερα ὁ ἥλιος τὴ μέρα καὶ στὴ μνήμη της τὸ ἔθνος χαιρετάει γονατιστὸ ὅλα ταῦτα τὰ 147 χρόνια ποὺ ὁ λαός μας ἀγωνίζεται τὸν ἅγιο ἀγώνα τῆς κοινωνικῆς λευτεριᾶς μὰ πάντα βρίσκεται ἀντιμέτωπος μὲ ἑνωμένες ἀντιδραστικὲς δυνάμεις ποὺ χωρὶς ἔλεος τὸν χτυποῦν ἀνελέητα.

Σήμερα βρίσκει τούτη ἡ ἐπέτειος τὴν πατρίδα μας ἀποκλεισμένη ἀπὸ μιὰ χούφτα παράνομων συνταγματαρχῶν ποὺ μὲ τὴ βοήθεια τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ σφίγγουν τὰ δεσμὰ τοῦ ἔθνους πιὸ σκληρά. Μάταιος ὁ κόπος τους γιατὶ σύσσωμος ὁ λαὸς εἶναι ἐνάντιά τους καὶ ὁλόκληρη ἡ ἀνθρωπότητα συμπαραστέκεται σὲ τοῦτο τὸ μεγάλο λαό. Καὶ ἡ ὥρα τῆς συντριβῆς αὐτῆς τῆς μαύρης παρέας ἔρχεται μὲ τὴν ἀκρίβεια ρολογιοῦ καὶ μὲ ταχὺ ρυθμό. Σύντομα θἄρθει ἡ μέρα τῆς γενικῆς χαρᾶς καὶ τοῦ γενικοῦ ξεσηκωμοῦ.

Σήμερα καὶ μεῖς ἐκάμαμε μιὰν ἐκδήλωση διαμαρτυρίας γιὰ τὴν παράνομη κράτησή μας μὲ τρεῖς ὧρες κλείσιμο στοὺς θαλάμους μας (ἀπὸ τὶς 9 ὡς τὶς 12 τὸ πρωὶ) καὶ ψάλσιμο τοῦ ἐθνικοῦ ὕμνου.

Μετὰ τὸ τσάι οἱ κρατούμενοι ἄρχισαν νὰ ἀποσύρονται στοὺς θαλάμους καὶ ὁ περίβολος τοῦ στρατοπέδου νὰ ἐρημώνεται. Στὶς 9 ἡ ὥρα εἶχαν ἀποσυρθεῖ σχεδὸν ὅλοι ἀπὸ τὸν περίβολο.

Ἡ ἐκδήλωση ἔγινε μέσα σὲ ἀγωνιστικὴ ἔξαρση καὶ περήφανη ἀπάντηση στὴν ἀνακοίνωση τῆς Διοίκησης ποὺ γνώριζε, ὕστερα ἀπὸ χαφιεδισμό, τὴν ἐκδήλωση.

Ὁ Διοικητὴς Λεζαράτος θέλησε νὰ σπάσει τὴν ἐκδήλωση καὶ ἄρχισε διὰ τῶν μεγαφώνων τὶς ἀπειλὲς καὶ τὶς «συστάσεις». Ἐπὶ ἕνα τέταρτο τὰ μεγάφωνα οὔρλιαζαν:

— Τὰ γνωρίζουμε ὅλα. Μὴν παρασύρεσθε ἀπὸ τοὺς ἐξτρεμιστές! Κανένας μὴν μείνει στοὺς θαλάμους μαζὶ μὲ τοὺς καθοδηγητές! Μὴν ἀπιδαρύνετε τὴ θέση σας! Ὅλοι στὴν αὐλή!

Στὰ φυλάκια τοποθετήθηκαν διπλοσκοπιές. Διετάχθη γενικὴ ἐπιφυλακὴ τῆς Φρουρᾶς. Μπροστὰ στὸ σύρμα τοῦ στρατοπέδου διπλὴ περίπολος χωροφυλάκων μὲ αὐτόματα καὶ μὲ ἐπικεφαλῆς ἀξιωματικὸ περιέρχονταν τὸν ἐξωτερικὸ χῶρο τοῦ στρατοπέδου.

Παρὰ τὰ μέτρα τρομοκρατίας οἱ κρατούμενοι ἦσαν ἀποφασισμένοι νὰ διαμαρτυρηθοῦν καὶ νὰ πανηγυρίσουν κι αὐτοὶ τὴν ἐθνικὴ γιορτή, τὴ δική τους γιορτή, τῆς λευτεριᾶς κι ὄχι τῆς χούντας καὶ τοῦ φασισμοῦ.

Ὅταν ὅλ' αὐτὰ γίνονταν ἀπ' ἔξω μὲ τὴ δύναμη τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου, οἱ κρατούμενοι ἐκφωνοῦσαν στοὺς θαλάμους τὸν πανηγυρικὸ τῆς ἡμέρας καὶ ἔψαλλαν τὸν ἐθνικὸ ὕμνο.

Οἱ «περιπατητὲς»

Μὰ αὐτὴ τὴ λαμπρὴ ἐκδήλωση τὴ λύπησε ἡ στάση 75 «φίλων» ποὺ κάτω ἀπὸ τὴ δῆθεν διαφωνία τους δὲν πειθάρχησαν καὶ κατέβησαν στὸ προαύλιο. Τὴν ἴδια στιγμὴ εἶχαν φροντίσει μόνοι τους νὰ στείλουν κατάσταση γιὰ νὰ γνωσθοῦν τὰ ὀνόματά τους στὴ Διοίκηση γιὰ νὰ κριθοῦν «ἐπιεικῶς» στὸ μέλλον. Ταυτόχρονα ὅμως κόλλησαν γιὰ ὅλη τὴν ὑπόλοιπη ζωή τους τὸ ἀτιμωτικὸ παρατσούκλι «περιπατητές», «πεζοναῦτες» κλπ.

Ἡ τρομοκρατικὴ ἀνακοίνωση τῆς Διοίκησης τοὺς ξετίναξε στὸν ἀέρα καὶ τοὺς γύμνωσε κυριολεκτικὰ ἀπὸ κάθε ἠθικὸ ἔρεισμα. Ἔγιναν ἕνα μὲ τὸν ἐχθρό, ἕνα μὲ τὴ χούντα. Ξεμασκαρεύτηκαν στὰ μάτια ὅλων μας καὶ ἡ κοινὴ περιφρόνηση θἄναι κύριο χαρακτηριστικὸ τῆς παραπέρα ζωῆς τους. Κάποτε θἄρθει ἡ μέρα νὰ καταγγελθοῦν ἐνώπιον τοῦ λαοῦ καὶ νὰ δοθοῦν τὰ ὀνόματά τους στὴ λαϊκὴ ἀγανάχτηση καὶ καταισχύνη».

Τὸ στρατόπεδο εἶχε νικήσει. Ἦταν ἡ πρώτη ἀγωνιστικὴ ἐκδήλωση μὲ καθαρὰ πολιτικὸ περιεχόμενο, γι' αὐτὸ καὶ ἱστορική, ἀρχὴ στὴν παραπέρα ἀγωνιστικὴ πορεία τοῦ Λακκιοῦ.

Σὲ ἐκδηλώσεις γιὰ τὴ δημοκρατία στὴν Ἑλλάδα μετάτρεψαν τὸ γιορτασμὸ τῆς 25 Μάρτη 1968 οἱ Ἕλληνες τοῦ ἐξωτερικοῦ, πολιτικοὶ πρόσφυγες, καὶ μετανάστες, καθὼς καὶ οἱ ξένοι φίλοι τοῦ λαοῦ μας.

Ἀντιδικτατορικὲς συγκεντρώσεις ἔγιναν στὴ Μόσχα, στὴν Τασκένδη καὶ σ' ἄλλες πόλεις τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης ὅπου οἱ ὁμιλητὲς ὑπογράμμισαν ὅτι ὁ ἀντιδικτατορικὸς ἀγώνας ἦταν συνέχεια τοῦ 1821. Παρόμοιες ἐκδηλώσεις ἔγιναν στὶς ἄλλες σοσιαλιστικὲς χῶρες, στὴν Ἰταλία, στὸ Βέλγιο, στὴν Ἀγγλία, σὲ κάθε πόλη ὅπου ζοῦν Ἕλληνες μετανάστες ἢ φοιτητές.

Στὴ Δυτικὴ Γερμανία οἱ διπλωματικὲς ὑπηρεσίες τῆς χούντας προσπάθησαν νὰ μετατρέψουν τὴν ἐθνικὴ ἐπέτειο σὲ φασιστικὲς παρασυναγωγές. Πῆραν ὅμως ἕνα γερὸ μάθημα ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες ἐργάτες.

Αἱματηρὰ ἐπεισόδια ἔγιναν στὴ Στουτγκάρδη. Οἱ τραμποῦκοι τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενείου καὶ τοῦ «Ἐργατικοῦ Κλιμακίου» ὀργάνωσαν συγκέντρωση στὸ δημαρχεῖο τοῦ Φέλμπαχ στὴν ὁποία δὲν ἔκαναν τίποτ' ἄλλο ἀπ' τὸ νὰ λιβανίζουν τὴ χούντα.

Αὐτὸ προκάλεσε τὴν ἔντονη δυσφορία τῶν συγκεντρωμένων ποὺ, ὅταν ὁ πρόξενος Σ. Κουτούλας ζητωκραύγασε ὑπὲρ τῆς «21 Ἀπριλίου» καὶ τῆς «ἐθνικῆς κυβερνήσεως», δὲν ἄντεξαν ἄλλο καὶ ξέσπασαν σὲ ζητωκραυγὲς ὑπὲρ τῆς Δημοκρατίας καὶ φωνὲς ἀποδοκιμασίας γιὰ τοὺς ἐγκάθετους. Ἐκεῖνοι βρίζοντας χυδαῖα ἐπιτέθηκαν ἐνάντια στοὺς συγκεντρωμένους καὶ ἀκολούθησε συμπλοκή.

Ἐπὶ δυὸ ὧρες γινόταν ἄγριος ξυλοδαρμὸς μὲ ἀποτέλεσμα νὰ τραυματιστοῦν σοβαρὰ ἀρκετοὶ Ἕλληνες ἐργάτες. Ἡ ἰσχυρὴ ἀστυνομικὴ δύναμη ποὺ ἔφτασε ἐπὶ τόπου μὲ πολὺ κόπο κατόρθωσε νὰ διαλύσει τοὺς συμπλεκόμενους καὶ δέχτηκε τὴν ἀπαίτηση τῶν δημοκρατῶν νὰ σταματήσει ἀμέσως ὁ «ἑορτασμός».

Οἱ τραμποῦκοι τῆς χούντας ἔγιναν ἥρωες ἐπεισοδίων τὴν ἴδια μέρα στὴ Φραγκφούρτη καὶ στὸ Ἀμβοῦργο. Καὶ κεῖ οἱ φασιστικὲς παρασυναγωγὲς μετατράπηκαν σὲ ἀντιδικτατορικὲς συγκεντρώσεις.

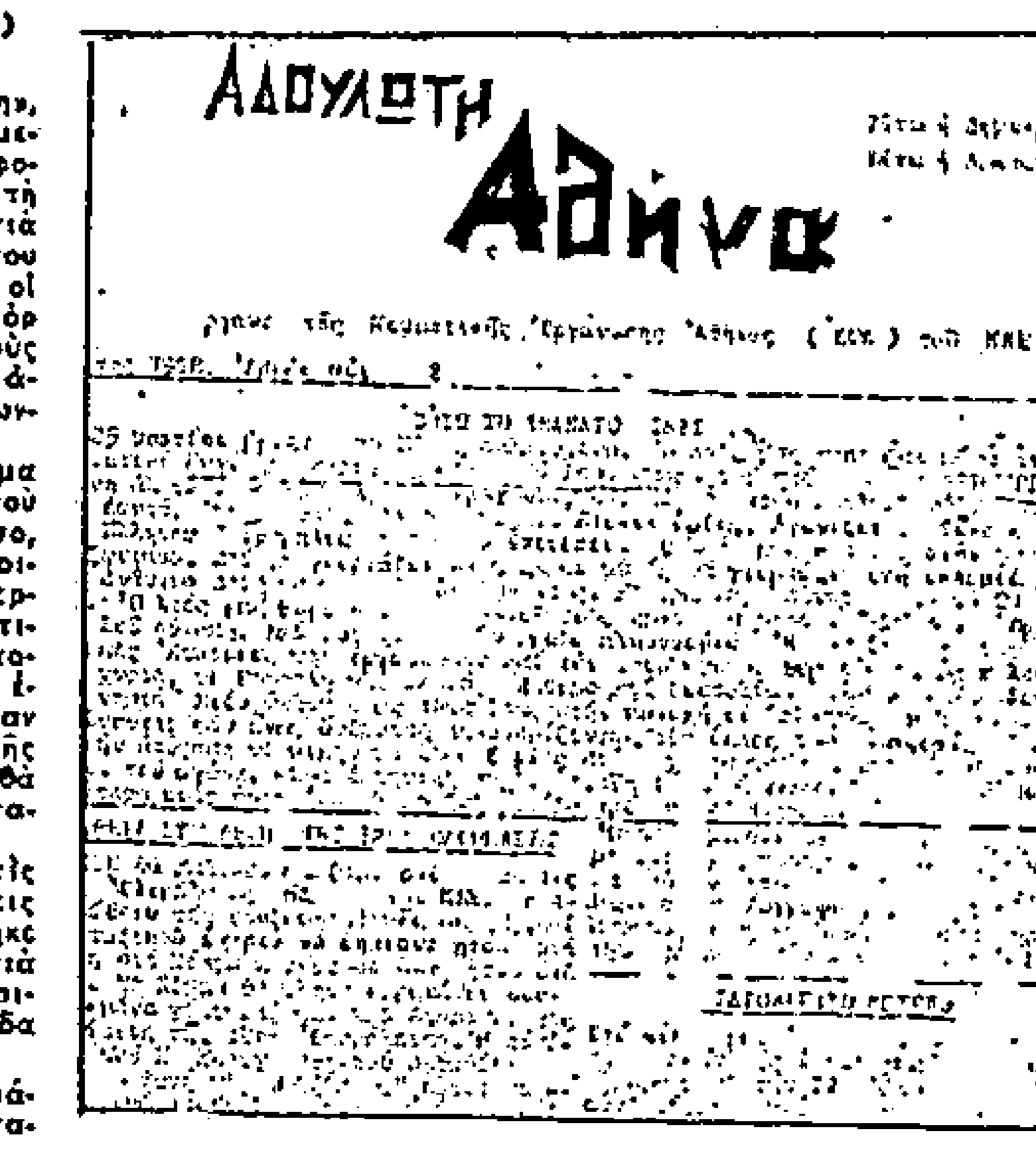

ΑΔΟΥΛΩΤΗ Αθήνα

Ζήτω ἡ Δημοκρατία
Κάτω ἡ Δικτατορία

Ὄργανο τῆς Κομματικῆς Ὀργάνωσης Ἀθήνας (ΚΟΑ) τοῦ ΚΚΕ

Τὸ φύλλο Νο 8 τῆς «Ἀδούλωτης Ἀθήνας», Μάρτης 1968, ὀργάνου τῆς ΚΟΑ τοῦ ΚΚΕ.

Κυκλοφόρησε
τὸ περιοδικὸ
«ΠΟΛΙΤΙΚΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ»

ΩΡΟΣΚΟΠΙΟ
ΜΟΔΑΣ

Τὸ ὡροσκόπιό σας λέει ὅτι ἡ περίοδος 18-29 Ὀκτωβρίου εἶναι εὐνοϊκή, γιὰ νὰ χαρῆτε ἕνα πολὺ ὡραῖο θέαμα καὶ νὰ κάνετε πετυχημένες ἀγορές.

Ἐπίδειξη Μόδας ΜΙΝΙΟΝ γιὰ γυναῖκες καὶ ἄνδρες Κάθε μέρα στὶς 11 τὸ πρωὶ καὶ στὶς 6 τὸ ἀπόγευμα

Σᾶς περιμένουμε
ΜΙΝΙΟΝ

* Εἰδικὴ παρουσίαση ἀποκλειστικῶν δημιουργιῶν τοῦ Ἰταλοῦ μαΐτρ Μαρτσέλλο Σαβίνι

ΜΙΝΙΟΝ
ΤΟ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΜΕΓΑΛΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

ΝΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΤΕΙ Η ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

Πανελλήνια απαίτηση στα 35 χρόνια από την ίδρυση του ΕΑΜ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΜΠΟΡΙΣ ΠΟΛΕΒΟ·Ι·

Μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς συμπλήρωσης 32 χρόνων ἀπὸ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Ἑλλάδας ἀπὸ τοὺς γερμανοφασίστες καταχτητές, ὁ γνωστὸς Σοβιετικὸς συγγραφέας Μπορὶς Πολεβόϊ, ποὺ πολέμησε στὸ δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, σὲ συνομιλία του μὲ τὸν ἀνταποκριτὴ τοῦ πρακτορείου Τύπου «ΝΟΒΟΣΤΙ» εἶπε τὰ ἑξῆς:

Οἱ Σοβιετικοὶ ἄνθρωποι ἐνδιαφέρονται ζωτικὰ γιὰ τὶς τύχες τοῦ λαοῦ τῆς Ἑλλάδας

Ἡ ἡμέρα τῆς ἀπελευθέρωσης τῆς γῆς τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδας ἀπὸ τὸ φασισμὸ ἦταν πάντοτε γιὰ μένα μεγάλη γιορτὴ καί, εἶναι φυσικό, νὰ ἐκδηλώνω γιὰ τὴ μέρα αὐτὴ ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον, ὄχι μόνο γιατὶ μὲ συνδέουν στενὲς σχέσεις μὲ πολλοὺς ἐκπροσώπους τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, μὲ κοινωνικοὺς παράγοντες.

Ἀπὸ παλιὰ οἱ Ρῶσοι ἔτρεφαν ἰδιαίτερη συμπάθεια γιὰ κάθε τι ποὺ συνδεόταν μὲ τὸ ὄνομα τῆς Ἑλλάδας, ἔδειχναν ἰδιαίτερη ἀγάπη πρὸς τὸν ἑλληνικὸ λαό, στὴν ἀγάπη του πρὸς τὴν ἐλευθερία, στὸν ἡρωικό του χαρακτήρα, ποὺ δὲν συμβιβάζεται μὲ τὰ δεσμὰ καὶ εἶναι ἕτοιμος νὰ παλαίψει ὡς τὸ τέλος γιὰ τὴν ἐλευθερία καὶ τὴν ἀνεξαρτησία του.

Πολλὲς γενιὲς Ρώσων διαπαιδαγωγήθηκαν στὸ ὑψηλόφρον ἑλληνικὸ ἔπος, μελετοῦσαν τὴν ἀρχαία ἑλληνικὴ λογοτεχνία, οἱ χαρακτῆρες τῆς ὁποίας ἀποτελοῦσαν γι' αὐτοὺς πρότυπα γιὰ μίμηση. Καὶ δὲν εἶναι τυχαῖο ποὺ πολλοὶ Ρῶσοι στὶς ἀρχὲς τοῦ περασμένου αἰώνα τάχθηκαν στὸ πλευρὸ τῶν Ἑλλήνων πατριωτῶν, νὰ παλαίψουν μαζί τους γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Ἑλλάδας ἀπὸ τὸν ὀθωμανικὸ ζυγό, καὶ ἀργότερα ἀρκετοὶ Σοβιετικοὶ πολίτες μπῆκαν στὶς γραμμὲς τῆς Ἑλληνικῆς Ἀντίστασης καὶ ἔδωσαν τὴ ζωή τους γιὰ νὰ ξεκαθαρίσουν τὴ γῆ τῆς Ἑλλάδας ἀπὸ τὴν χιτλερικὴ πανούκλα, νὰ τῆς χαρίσουν τὴν πατροπαράδοτη ἐλευθερία καὶ ἀνεξαρτησία. Ἔτσι σὲ σκληρὸ κοινὸ ἀγώνα στερεώθηκε μὲ αἷμα ἡ προαιώνια φιλία τοῦ ρωσικοῦ καὶ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἡ πατροπαράδοτη αὐτὴ σχέση τῶν λαῶν μας, δυνάμωσε ἀκόμη πιὸ πολύ, ἔδειξε τὴν ζωτικότητα καὶ τὴ δύναμή της τὰ χρόνια ποὺ πάνω ἀπὸ τὴν γῆ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδας, ὅπου γεννήθηκε ἡ ἴδια ἡ λέξη καὶ ἡ ἔννοια «Δημοκρατία», ἁπλώθηκε ἡ σκιὰ τῆς χούντας τῶν μαύρων συνταγματαρχῶν. Οἱ ὑπηρέτες τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ καὶ τῶν δυνάμεων τῆς ἀντίδρασης, προσπάθησαν νὰ διαταράξουν τὶς σχέσεις ἀνάμεσα στοὺς λαούς μας, νὰ ἐμποδίσουν τὴν ἕλξη τοῦ ἑνὸς πρὸς τὸν ἄλλο. Ἀλλὰ δὲν τὸ κατόρθωσαν. Οἱ Σοβιετικοὶ ἄνθρωποι μὲ μεγάλη συγκίνηση παρακολουθοῦσαν ὅλες τὶς φάσεις τῆς ἡρωικῆς πάλης τῶν Ἑλλήνων πατριωτῶν ἐναντίον τῆς χούντας. Ἀπὸ τοὺς πρώτους κιόλας μῆνες μετὰ τὴν ἐγκαθίδρυση στὴ χώρα τῆς στρατιωτικῆς δικτατορίας, στὴ Σοβιετικὴ Ἕνωση, ἱδρύθηκε ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀλληλεγγύης πρὸς τοὺς Ἕλληνες δημοκράτες, μὲ τὶς προσπάθειες τῆς ὁποίας ὀργανώθηκε στὴ χώρα μας ἕνα ἰσχυρὸ κίνημα γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τῆς δημοκρατίας στὴν Ἑλλάδα.

Τώρα, ποὺ τὸ μαῦρο σύννεφο, ποὺ εἶχε ἁπλωθεῖ πάνω ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα διαλύθηκε, ἐγώ, καὶ ὅλοι οἱ Σοβιετικοὶ ἄνθρωποι χαιρόμαστε ποὺ ἡ Ἑλλάδα ἔγινε ξανὰ ἐλεύθερη, ποὺ ἀποκαθίστανται οἱ φιλικὲς σχέσεις ἀνάμεσα στοὺς λαοὺς τῆς ΕΣΣΔ καὶ τῆς Ἑλλάδας.

Ὅλο καὶ περισσότεροι Ἕλληνες ταξιδεύουν τώρα στὴ Σοβιετικὴ Ἕνωση, ὅλο καὶ περισσότεροι Σοβιετικοὶ πολίτες πηγαίνουν στὴν Ἑλλάδα. Κατὰ διαστήματα ἔτυχε νὰ βρεθῶ κι ἐγὼ μερικὲς φορὲς στὴν Ἑλλάδα καὶ σὲ ἕνα μῆνα θὰ ταξιδέψω ξανὰ ἐκεῖ. Εἶμαι εὐτυχὴς ποὺ θὰ ξαναδῶ τοὺς φίλους μου, ποὺ δὲν εἶναι λίγοι στὴν Ἑλλάδα, θὰ συναντηθῶ μὲ τοὺς ἀγωνιστὲς τῆς λευτεριᾶς τῆς Ἑλλάδας, μὲ πολλοὺς συγγραφεῖς, μὲ τὸ Γιάννη Ρίτσο, τὸν ὁποῖο συνάντησα πρὶν λίγο καιρὸ στὴ Μόσχα. Ἐλπίζω νὰ ἐπισκεφθῶ τοὺς τόπους ὅπου συναντιόμουν μὲ τοὺς μακαρίτες Κώστα Βάρναλη καὶ Στράτη Μυριβήλη, ποὺ τὰ βιβλία τους τὰ ξέρουν, τὰ διαβάζουν καὶ τὰ ἀγαποῦν στὴ Σοβιετικὴ Ἕνωση. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ καινούργια συνάντησή μου μὲ τὸν ἑλληνικὸ λαὸ καὶ μὲ τοὺς προσφιλεῖς μου τόπους θὰ μοῦ δώσει ἐπίσης καινούργιες πηγὲς ἔμπνευσης.

Κάθε ἡλικιωμένος συγγραφέας, — εἶπε κλείνοντας ὁ Μπ. Πολεβόι — ἔχει ὁρισμένα κειμήλια, ποὺ τὰ διαφυλάσσει ἰδιαίτερα καὶ πρὸς τὰ ὁποῖα προστρέχει ὅταν νιώθει χαρούμενος ἢ στενοχωρημένος. Ἐγὼ ἔχω στὸ σπίτι μου ἕνα τέτιο κειμήλιο. Εἶναι μιὰ παράνομη ἔκδοση τοῦ βιβλίου μου «Ἱστορία ἑνὸς ἀληθινοῦ ἀνθρώπου», ποὺ μοῦ ἔστειλαν κάποτε οἱ Ἕλληνες ἀντάρτες, ποὺ πολεμοῦσαν στὸ βουνὸ Γράμμος. Τὸ βιβλίο, τρυπημένο ἀπὸ μιὰ ἐχθρικὴ σφαίρα, βρέθηκε στὴν παλάσκα τοῦ ἐπιτρόπου ἑνὸς ἀντάρτικου τμήματος. Αὐτὸ τὸ βιβλίο, στὸ ὁποῖο διατηρήθηκαν τὰ ἴχνη ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ Ἕλληνα πατριώτη φυλάσσεται προσεχτικὰ στὸ σπίτι μου, σὰν σύμβολο τῆς παλιᾶς, τῆς ἀκατάλυτης φιλίας ἀνάμεσα στοὺς λαοὺς τῆς Ἑλλάδας καὶ τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης. Κι ὅταν αἰσθάνομαι μελαγχολία φυλλομετρῶ αὐτὸ τὸ βιβλίο καὶ νιώθω μιὰ ψυχικὴ ἀνακούφιση. Νιώθω πὼς δὲν ζῶ ἄσκοπα στὸν κόσμο. Ἀφοῦ τὸ διάβασε ἕνας ἀπὸ κείνους, ποὺ πάλαιψαν γιὰ τὴν ἐλευθερία τῆς ἀγαπημένης μου Ἑλλάδας, ἕνας ἀπὸ κείνους ποὺ πλήρωσαν μὲ τὸ αἷμα τους, γιὰ νὰ ἔλθει στὴ γῆ τῆς Ἑλλάδας αὐτὴ ἡ φωτεινὴ γιορτή, ἡ μέρα τῆς Ἀπελευθέρωσης.

Ν. ΓΚΡΑΣΙΝ

Πῶς οἱ ἀντάρτες τοῦ ΕΛΑΣ ἔσωσαν ὀκτὼ Ἀμερικανοὺς ἀεροπόρους

ΑΓΝΩΣΤΟ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟ ΤΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ ΠΟΥ ΔΗΜΟΣΙΕΥΤΗΚΕ ΣΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΓΕΡΟΥΣΙΑΣ ΤΩΝ ΗΠΑ

Ἡ Ἐθνικοαπελευθερωτικὴ δράση τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ δὲν ἐπαινέθηκε μονάχα ἀπὸ τοὺς ἐπίσημους ἐκπροσώπους, στρατιωτικοὺς καὶ πολιτικούς, τῶν συμμαχικῶν δυνάμεων στὴ διάρκεια τῆς μαύρης κατοχῆς. Ἐκτὸς ἀπὸ τὶς δηλώσεις τῶν Ἀιζενχάουερ, Τσώρτσιλ, Οὐίλσων κ.ἄ., ποὺ δημοσιεύσαμε σὲ προηγούμενα φύλλα τοῦ «Ριζοσπάστη» ὑπάρχουν καὶ πολλὲς ἄλλες μαρτυρίες ἀξιωματικῶν καὶ ἁπλῶν στρατιωτῶν.

Οἱ ὕμνοι τους ἔφτασαν μάλιστα νὰ πάρουν τὴν πιὸ ἐπίσημη ἀναγνώριση καὶ μορφὴ τέτια ποὺ θὰ ζήλευε κανένας γιατὶ παρόμοιες δὲν ἔχουν παρθεῖ οὔτε στὴν ἴδια τὴν Ἑλλάδα.

Παραδείγματα στοργῆς καὶ θαυμασμοῦ πρὸς τὸν ΕΛΑΣ καὶ τὸ ΕΑΜικὸ ἀπελευθερωτικό μας κίνημα ὑπάρχουν ἄφθονα. Ἀλλὰ τὸ πιὸ χαρακτηριστικὸ εἶναι αὐτὸ τοῦ Ἀμερικανοῦ ὑποσμηναγοῦ Φρὰνκ Μποὒελ, ποὺ ἔπεσε στὸ ἑλληνικὸ ἔδαφος, ἀφοῦ τὸ ἀεροπλάνο του καταρρίφτηκε ἀπὸ γερμανικὸ καταδιωκτικὸ καὶ τὸ ὁποῖο περιστατικὸ μὲ αἴτηση τοῦ γερουσιαστῆ τοῦ Τένεσῃ Τὸμ Στιοὺαρτ πρὸς τὴν ἀμερικανικὴ γερουσία ἐγκρίθηκε ΠΑΜΨΗΦΕΙ καὶ δημοσιεύτηκε στὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων τῆς 11 Γενάρη 1944.

Τὸ περιστατικὸ τῆς διάσωσης τῶν ὀχτὼ ἀεροπόρων ποὺ δημοσιεύτηκε καὶ στὴν κυβερνητικὴ ἐφημερίδα τῆς Οὐάσιγκτον μὲ τὸν τίτλο «Ἀμερικανοὶ ἀεροπόροι ὑπεράνω τῆς Ἑλλάδας» ἔχει ὡς ἑξῆς, ὅπως τὸ ἀφηγήθηκε ὁ ὑποσμηναγὸς Φρὰνκ Μποὒελ πιλότος μιᾶς μοίρας βομβαρδιστικῶν «Λιμπαρέιτορς» ποὺ εἶχε τὴν ἕδρα στὸ Κάιρο.

«Οἱ Γερμανοὶ συγκέντρωναν ἀεροπορικὲς δυνάμεις σ' ὁλόκληρη τὴν Ἑλλάδα, ἐν ἀναμονῇ προσεχῶν ἀποβάσεων. Μᾶς ἔστειλαν νὰ τοὺς βομβαρδίσουμε. Στὴ 10η ἐπιδρομή μας βρήκαμε ντουζίνες γερμανικὰ ἀεροπλάνα παρατεταγμένα σ' ἕνα ἀεροδρόμιο ἔξω ἀπὸ τὴν Ἀθήνα καὶ τὰ καταστρέψαμε. Τὴν ἄλλη μέρα ξαναγυρίσαμε, ἀλλὰ αὐτὴ τὴ φορὰ οἱ Γερμανοὶ μᾶς περίμεναν.

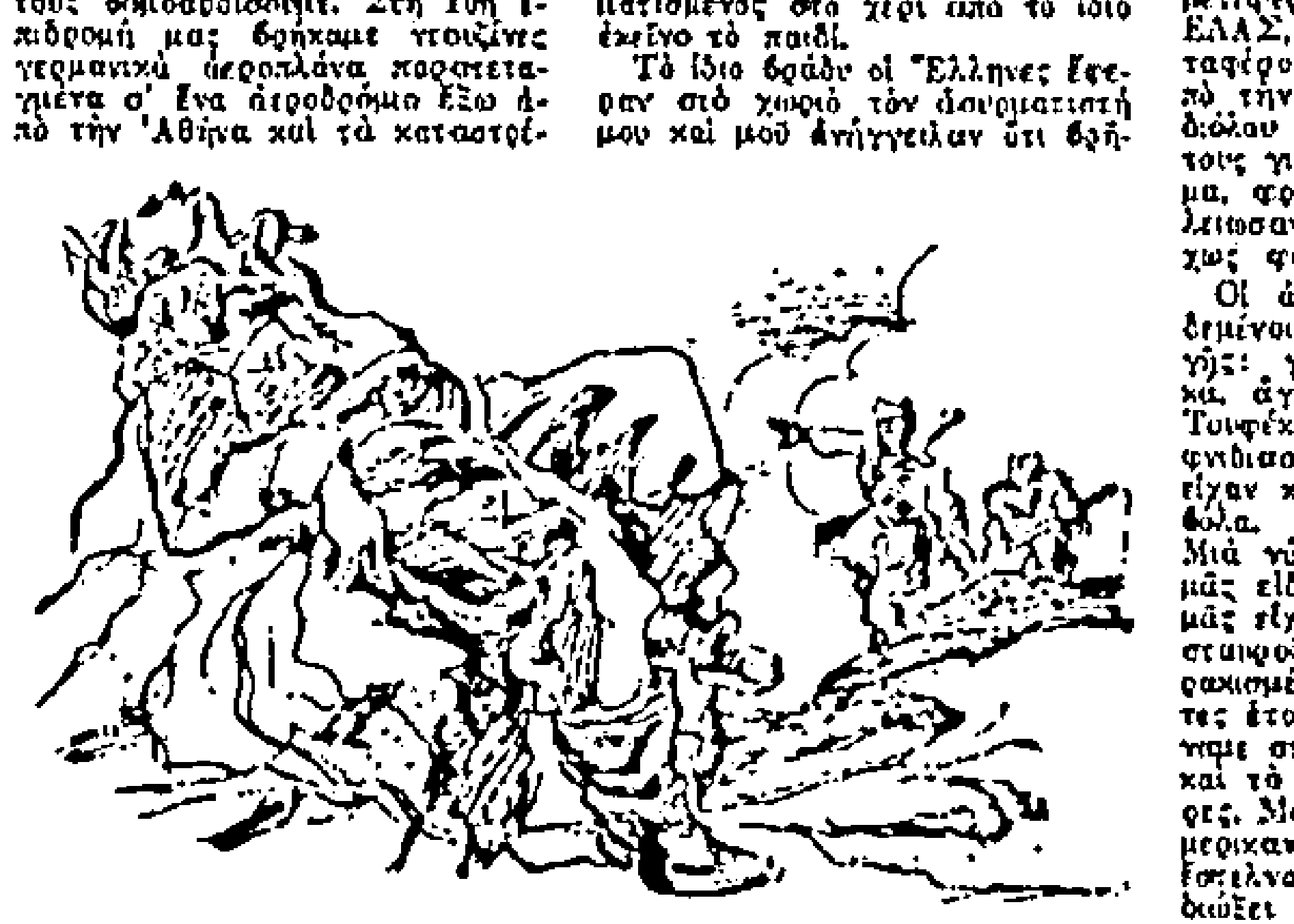

Λιποθύμησα μὲ βρῆκαν καὶ μὲ σήκωσαν οἱ ἀντάρτες...

Μόλις εἴχαμε ρίξει τὶς βόμβες μας καὶ παίρναμε τὸ δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς. Τότε 35 γερμανικὰ καταδιωκτικὰ ξεπήδησαν μπροστά μας. Εἴμαστε ἕνας μικρὸς σχηματισμὸς βομβαρδιστικῶν καὶ δὲν εἴχαμε καμμιὰν ἐλπίδα διαφυγῆς. Τὸ βομβαρδιστικὸ ἀριστερά μου ἔπεσε γρήγορα καὶ τὸ δεξιά μου ἔτρεξε ν' ἀποχωρισθῇ. Ἔμεινα μόνος. Οἱ Γερμανοὶ μοῦ ρίχτηκαν ἔξη μαζεμένοι καὶ κομμάτιασαν τὸ ἀεροπλάνο μου μὲ τὰ πυροβόλα τους τῶν 20 χιλιοστῶν καὶ τὰ πολυβόλα. Ἡ προπέλλα τῆς μιᾶς μηχανῆς τρύπησε ἀπὸ σφαῖρες κι' ἡ μηχανὴ σαραβαλιάστηκε ἀπὸ τὰ βλήματα. Στὴν ἄλλη ἄνοιξαν μιὰ τέτια τρύπα ποὺ ἔβλεπα τὸ κενὸ ἀπὸ μέσα. Ἡ τρίτη μηχανὴ καιγόταν μαζὶ μὲ τὴν πτέρυγα καὶ τὴν οὐρὰ τοῦ ἀεροπλάνου. Ὁ πίνακας ἐλέγχου εἶχε συντριβῆ. Ὁ βομβαρδιστής μου ἦταν νεκρός, ὁ ἕνας πολυβολητὴς ἔφερε μεγάλο τραῦμα στὸ στομάχι κι ὁ ἄλλος εἶχε τὸ πρόσωπο γεμάτο αἵματα. Ὁ ἀσύρματος καὶ τὸ ἐσωτερικὸ τηλέφωνο δὲν λειτουργοῦσαν. Τὸ ἀεροπλάνο θὰ εἶχε συνολικὰ 600—600 τρύπες κι ἀκόμα οἱ σφαῖρες ἔπεφταν βροχή. Ἀποφασίσαμε νὰ τὸ ἐγκαταλείψουμε.

Εἴμαστε σὲ ὕψος 6.000 μέτρων κι ὁ μόνος τρόπος ἦταν νὰ βουτήξουμε πρὸς τὰ κάτω, νὰ χάσουμε ταχύτητα κι ὕστερα ν' ἀνυψωθοῦμε ὅσο μπορούσαμε γιὰ νὰ ἔχουμε τὸν καιρὸ νὰ πηδήξουμε. Οἱ τραυματίες φόρεσαν ὅπως μποροῦσαν τ' ἀλεξίπτωτά τους. Πέταξαν τὸν πρῶτο καὶ ὡς ἐκ θαύματος τὸ ἀλεξίπτωτο ἄνοιξε. Ἀναγκάστηκα νὰ κάνω δυὸ βουτιὲς γιὰ νὰ μπορέσουν ὅλοι νὰ πηδήξουν. Ἐπήδηξα τελευταῖος. Τὸ ἀεροπλάνο μας, τὸ «[illegible]», ὅπως τὸ λέγαμε, συντρίβη κάτω ἀπὸ τὰ πόδια μου. Ἔπεσα ἐπάνω σ' ἕνα βράχο καὶ λιποθύμησα. Ὅταν συνῆλθα καὶ μπόρεσα νὰ σταθῶ στὰ πόδια μου, δυὸ γενειοφόροι φάνηκαν τρέχοντας πρὸς τὸ μέρος μου ἀπὸ τὸ διπλανὸ δάσος. Κρατοῦσαν τουφέκια. Μοῦ φώναξαν:

—Γερμανός; Ἐγγλέζος; Ἀμερικανός;

—Ἀμερικανός, ἀπάντησα.

Ἦρθαν κοντά μου, μ' ἀγκάλιασαν, μὲ φίλησαν κι ἄρχισαν νὰ μοῦ μιλᾶνε ἑλληνικά. Μὲ κατέβασαν σ' ἕνα μικρὸ χωριό, ὅπου ἦταν κι ἄλλοι ὁπλισμένοι. Ὁ καθένας ἤθελε νὰ μ' ἀγκαλιάσει καὶ νὰ μὲ φιλήσει. Μ' ἔβαλαν σ' ἕνα σπίτι κι ἔφυγαν. Μακριὰ ἄκουγα πολυβολισμοὺς καὶ ντουφεκιές. Ὕστερ' ἀπὸ λίγο ἄνοιξε ἡ πόρτα κι ἕνα παιδί, ὄχι παραπάνω ἀπὸ 16 χρόνων, μπῆκε σπρώχνοντας κάποιο Γερμανὸ στρατιώτη. Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες μιλοῦσαν ἀγγλικὰ καὶ μοῦ ἐξήγησαν πὼς οἱ Γερμανοὶ ἔστειλαν καμιὰ 15αριὰ στρατιῶτες γιὰ νὰ συλλάβουν τοὺς Ἀμερικανοὺς ἀεροπόρους. Οἱ ἀντάρτες σκότωσαν τοὺς 14 κι ὁ 15ος ἦταν δίπλα μου τραυματισμένος στὸ χέρι ἀπὸ τὸ ἴδιο ἐκεῖνο τὸ παιδί.

Τὸ ἴδιο βράδυ οἱ Ἕλληνες ἔφεραν στὸ χωριὸ τὸν ἀσυρματιστή μου καὶ μοῦ ἀνήγγειλαν ὅτι βρῆκαν ἕνα πτῶμα. Ἦταν ὁ πυροβολητής μας. Πέθανε κατὰ τὴν πτώση. Μοῦ ἔφεραν τὰ χαρτιά του καὶ τὰ ὑπάρχοντά του καὶ μοῦ εἶπαν πὼς τὸν ἔθαψαν μὲ στρατιωτικὲς τιμές.

Κοιμήθηκα ἐκεῖνο τὸ βράδυ μὲ τὸν ἀρχηγὸ τῶν ἀνταρτῶν. Τὴν ἄλλη μέρα μάθαμε πὼς ὑπῆρχαν κι ἄλλοι ἀεροπόροι σ' ἕνα μικρὸ ὀρεινὸ χωριό. Μᾶς ἀνέβασαν σὲ γαϊδουράκια καὶ ξεκινήσαμε γιὰ κεῖ. Ἦταν ἕνας πιλότος ἀπὸ τὸ ἄλλο «Λιμπερέιτορ» ποὺ ἔπεσε κι ὁ ἄλλος πυροβολητής μου. Τοὺς ὑπολοίπους φαίνεται θὰ τοὺς συνέλαβαν.

Οἱ Γερμανοὶ ἐκδικοῦνται

Στὸ χωριὸ ἐκεῖνο μείναμε τὴν ἑπόμενη νύχτα. Τὸ πρωὶ μάθαμε πὼς οἱ Γερμανοὶ μᾶς εἶχαν κυκλώσει κι ἦταν ἀποφασισμένοι νὰ κάψουν τὸ χωριό.

Οἱ Ἕλληνες μοῦ εἶπαν πὼς τὸ ἴδιο συνέβη καὶ σ' ἄλλα χωριὰ ἐπειδὴ ἔκρυβαν συμμάχους. Ἤδη οἱ δαδὲς πυρπολοῦσαν τὸ χωριὸ νοτιώτερα. Τὸ μόνο ποὺ ἀπόμενε στοὺς κατοίκους ἦταν νὰ ἐγκαταλείψουν τὸ χωριό. Μοῦ ἐξήγησαν ὅτι δὲν πρέπει νὰ στενοχωροῦμαι γιατὶ οἱ Ἕλληνες μᾶς λάτρευαν καὶ δὲν θὰ μᾶς ἄφηναν μὲ κανένα τρόπο νὰ πέσουμε στὰ χέρια τῶν Γερμανῶν.

Ἐμάζεψαν τὰ κυριότερα ὑπάρχοντά τους κι ὅσα τρόφιμα μποροῦσαν καὶ ξεκινήσαμε. Ἡ πομπὴ ἐκτεινόταν σὲ μῆκος τριῶν καὶ πλέον χιλιομέτρων. Τὴ νύχτα ἔβρεξε κι ἔκανε τρομερὸ κρύο. Τὴν περάσαμε στὰ βουνά. Ὁ συνάδελφός μου πιλότος κι ἐγὼ κάτω ἀπὸ τὴν κοιλιὰ ἑνὸς γαϊδάρου. Στριμωχνόμαστε κοντά του γιὰ νὰ ζεσταθοῦμε καὶ νὰ προστατευθοῦμε ἀπ' τὴ βροχή. Δὲν κοιμηθήκαμε καὶ πολὺ ἐκείνη τὴ νύχτα.

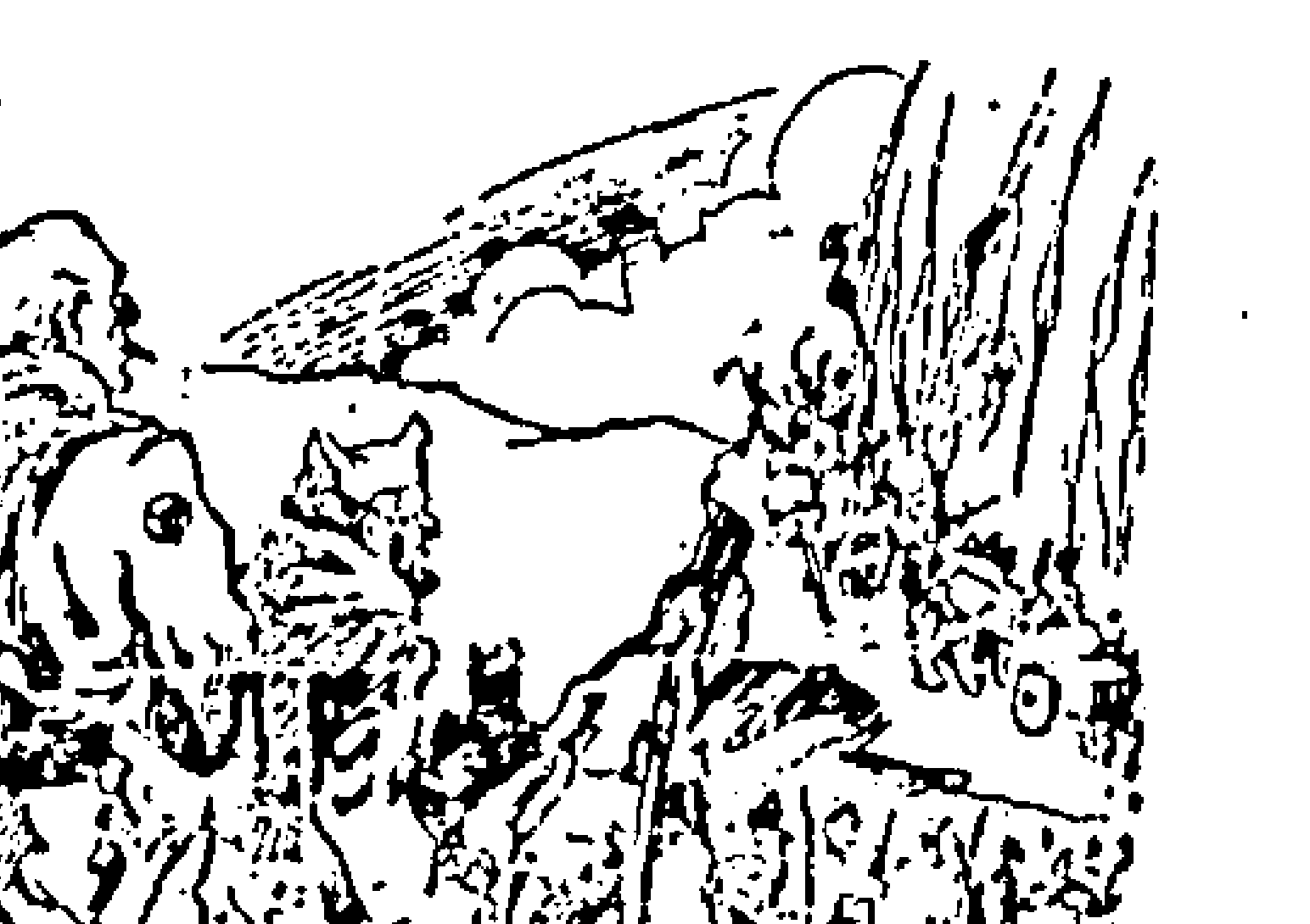

Ἡ φάλαγγα ἔφτανε σὲ μῆκος 3 χιλιομέτρων...

Οἱ Ἕλληνες μᾶς εἶπαν ὅτι μᾶς μετέφεραν στὸ στρατηγεῖο τοῦ ΕΛΑΣ, ἀπ' ὅπου ἔλπιζαν νὰ καταφέρουν νὰ μᾶς φυγαδεύσουν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Δὲν λυπήθηκαν διόλου ποὺ θυσίασαν τὸ χωριό τους γιὰ μᾶς. Τὰ λιγοστὰ τρόφιμα, φροῦτα καὶ μαῦρο ψωμὶ τέλειωσαν καὶ μείναμε 3 μέρες δίχως φαΐ καὶ νερό.

Οἱ ἀντάρτες φαίνονταν γεροδεμένοι. Εἶχαν ντουφέκια κάθε λογῆς: γερμανικά, ρωσικά, ἰταλικά, ἀγγλικὰ καὶ ἀμερικανικά. Τουφέκια ποὺ τὰ κέρδιζαν σὲ αἰφνιδιαστικὲς ἐπιδρομές. Ἐπίσης εἶχαν καὶ μερικὰ γερμανικὰ πολυβόλα. Φαίνονταν ἐξυπνότατοι. Μιὰ νύχτα οἱ προφυλακές τους μᾶς εἰδοποίησαν ὅτι οἱ Γερμανοὶ μᾶς εἶχαν στήσει καρτέρι σ' ἕνα σταυροδρόμι καὶ περίμεναν μὲ θωρακισμένα αὐτοκίνητα. Οἱ ἀντάρτες ἑτοιμάστηκαν γιὰ μάχη. Μείναμε στὴ θέση μας. Τὸ πολυβόλο καὶ τὸ ντουφεκίδι κράτησε γιὰ ὧρες. Μοῦ ἐξήγησαν πὼς ἂν οἱ Ἀμερικανοὶ καὶ οἱ Ἐγγλέζοι τοὺς ἔστελναν ἀρκετὰ ὅπλα, θὰ εἶχαν διώξει τοὺς Γερμανοὺς ἀπὸ τὴν πολυαγαπημένη τους χώρα σὲ μιὰ βδομάδα.

Στὸ στρατηγεῖο τοῦ ΕΛΑΣ

Ἀνεβοκατεβαίναμε βουνά. Περπατούσαμε, [illegible] σὲ μονοπάτια ὅσο ἄντεχαν τὰ πόδια μας. Μιὰ νύχτα, ἐνῶ ἔβρεχε, ἕνας γάιδαρος ποὺ μετέφερε μιὰ φορητὴ κουζίνα γλίστρησε κι' ἔπεσε. Νομίσαμε πὼς μᾶς πλησίαζαν Γερμανοὶ καὶ μείναμε ἀκίνητοι. Ἡ κουζίνα κατρακυλοῦσε στὸ βουνὸ μὲ δαιμονισμένο κρότο. Ὁ γάιδαρος γκάριζε. Εὐτυχῶς οἱ Γερμανοὶ ἦταν μακριὰ ἐκείνη τὴ νύχτα.

Ὕστερα ἀπὸ πορεία ἀρκετῶν ἑκατοντάδων μιλίων φτάσαμε στὸ στρατηγεῖο τοῦ ΕΛΑΣ, ψηλὰ στὰ βουνά. Μᾶς περίμεναν φαίνεται, γιατὶ εἶχαν βγῆ νὰ μᾶς ὑποδεχθοῦν, νὰ δοῦν τοὺς Ἀμερικανοὺς ἀεροπόρους. Οἱ χωριάτες μᾶς περιτριγύριζαν. Μᾶς ἔπιαναν τὰ χέρια, μᾶς φιλοῦσαν. Μάθαμε ὅτι θὰ περνοῦσαν πολλὲς μέρες ὥσπου νὰ μπορέσουμε νὰ διαφύγουμε καὶ στὸ μεταξὺ θὰ ζούσαμε μὲ τοὺς Ἕλληνες. Μᾶς φιλοξένησαν ὅπως μποροῦσαν καλύτερα. Μᾶς πῆραν στὰ σπίτια τους, μᾶς ἔδιναν ὅλο τὸ λιγοστὸ φαΐ τους. Μᾶς ἔδιναν τὶς λιγοστὲς κουβέρτες τους καὶ κοιμόνταν κατάχαμα.

Τὴν τελευταία βραδιὰ ποὺ θὰ μέναμε κοντά τους ἔδωσαν δεῖπνο πρὸς τιμήν μας, στὸ στρατηγεῖο, μὲ 40 προσκεκλημένους. Τὸ μενοὺ ἦταν ἐξαιρετικό. Ντομάτες, κρεμμύδια, φασόλια, μακαρόνια, ψητὸ ἀρνὶ κι ἀπὸ ἕνα κουτὶ σαρδέλλες στὸν καθένα. Ἤπιαμε οὖζο. Ἦταν περίφημο. Ἀλλὰ μᾶς ἔκαψε τὰ στομάχια. Ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἀνταρτῶν εἶχε ζήσει στὴ Νέα Ὑόρκη πρὶν ἀπὸ πολλὰ χρόνια. Ἔβγαλε λόγο τονίζοντας τὴν ἀγάπη τῶν Ἑλλήνων στοὺς Ἀμερικανοὺς καὶ τὴν προσπάθειά τους νὰ τοὺς βοηθήσουν νὰ συντρίψουν τοὺς Γερμανούς ὥστε ν' ἀποκατασταθῇ καὶ ἡ ἐλευθερία τῶν Ἑλλήνων.

«Ἀγαπῶ τοὺς Ἕλληνες γιατὶ εἶναι δημοκράτες!»

Κουβέντιασα καὶ πολιτικὰ πάνω στὴ μορφὴ τῆς κυβέρνησης ποὺ ἤθελαν. Ἔμεινα κατάπληκτος ὅταν ὅλοι ἐναντιώθηκαν στὴν ἀποκατάσταση τοῦ βασιλιᾶ στὸ θρόνο. Μοῦ εἶπαν πὼς εἶχαν κουραστεῖ πιὰ μὲ τοὺς μονάρχες καὶ ζητοῦσαν μιὰ πραγματικὰ δημοκρατικὴ κυβέρνηση. Σηκώθηκα καὶ μίλησα. Τοὺς εἶπα πὼς πάντα ἀγαποῦσα τοὺς Ἕλληνες καὶ τώρα τοὺς ἀγαπῶ περισσότερο. Τραγούδησαν τὸν ὕμνο τῆς Ἐλευθερίας, δηλαδὴ τὸν Ἐθνικὸ Ὕμνο τῶν Ἑλλήνων καὶ ζήτησαν νὰ τραγουδήσουμε τὸν δικό μας. Φοβήθηκα πὼς θὰ ντροπιαστοῦμε, πὼς δὲν θὰ ξέραμε τὰ λόγια τῆς «Ἀστερόεσσας». Ἀλλὰ ἦλθαν εὐτυχῶς ὅλα ἐγκαίρως στὴ μνήμη μας.

Πρωὶ πρωὶ τὴν ἄλλη μέρα ξεκινήσαμε. Θἄταν προδοσία στοὺς Ἕλληνες ἀντάρτες ποὺ μᾶς βοήθησαν, ἂν σᾶς ἀποκάλυπτα σήμερα ποῦ ἦταν τὸ στρατηγεῖο τους. Ἡ τρομερή μου περιπέτεια μοῦ ἔδωσε μιὰν ἀπόφαση: Ἀπὸ δῶ κι ἐμπρὸς κάθε Ἕλληνας, ποὺ βρίσκεται σὲ ἀνάγκη θὰ ἔχει τὴ βοήθειά μου. Θὰ κάνω ὅτι μπορῶ γιὰ κάθε τι ἑλληνικό».

Σὲ λίγες μέρες
κυκλοφορεῖ
σὲ τεύχη
μὲ 36 σελίδες.
ΛΕΝΙΝ
ὁ μεγαλοφυὴς
τοῦ αἰώνα μας
Μετάφραση
ἀπὸ τὰ ρούσικα
καὶ ἐπιμέλεια
Πώντα Μουρούζη